

Studijní program

Ochrana životního prostředí

Akademický rok

2023-2024

Název práce: Přírodní archivy zazemněných jezer v Třeboňské pánvi a na Šumavě

Řešitel: Jan Burda

Oponent: Jindřich Prach

Kritérium	
Typ BP	literární rešerše
Vlastní přínos	<p>Autor zjevně velmi dobře obsáhl literaturu k tématu paleolimnologie daných regionů – cituje přes 110 prací, převážně vědeckých článků; oceňuji, že i vhodně doplněných informacemi z několika lokálních zdrojů (například geologické mapy).</p> <p>Z literatury autor vhodně vypsál nejpodstatnější poznatky vzhledem k tématu práce. Poznatky jsou převážně členěné po jednotlivých lokalitách. Méně už nalézám kritickou syntézu poznatků, případně vlastní zjištění získaná na základě srovnání prací z různých kontextů. Odpověď na nové otázky pomocí literárních dat, hledání nových pohledů autorem jsem ve větší míře nezaznamenal, vlastní přínos autora je spíše ve výběru podstatného než v syntéze. Nicméně práce obsahuje vytipování témat, která zatím nebyla v literatuře pokryta, a přitom by jejich pokrytí jezerní sedimenty v oblasti umožňovaly.</p> <p>Například název kapitoly 6 „Kritické srovnání přírodních archivů jezerních sedimentů v Třeboňské pánvi a na Šumavě“ i pasáž např. v abstraktu „cílem je ... porovnání dosavadních výsledků výzkumů sedimentů zazemněných jezer v Třeboňské pánvi a na Šumavě“ slibují vzájemné srovnání výsledků z dvou oblastí. Nicméně kap. 6, jak je na jejím počátku uvedeno, má nakonec téměř jen „odhalit odlišnosti mezi stavem výzkumu v obou oblastech“. Tedy srovnáván je (byť dobře) stav výzkumu, ale nenacházím srovnání přírodního fenoménu jako takového – srovnání dávných ekosystémů jezer mezi oblastmi. Jako čtenář bych čekal srovnání v nějakém časovém výseku pokrytém studiiemi užívající obdobná proxy data v obou oblastech. Zda například byla jezera v jedné oblasti úživnější než v druhé, zda se lišila výskytem makrofyty a charakterem vegetace v okolí a podobně. Toto navrhuji diskutovat při obhajobě.</p> <p>Celkově oceňuji, že práce je odpovídající délky, jednotného stylu, neobsahuje ani příliš rozvláklé ani zkratkovité pasáže (jako u prvních prací obdobného typu občas bývá).</p>
Náročnost práce a formulace cílů	<p>Náročnost práce považuji za přiměřenou, průměrnou. Explicitně vymezené vědecké cíle jsem v práci nezaznamenal, práce je prostě rešerší relativně dobře regionálně vymezeného tématu. Pokud bylo cílem řeckněme regionálně vlastivědné poznání, kde v území byla dnes zazemněná jezera a shrnutí co se na nich dosud zkoumalo, bylo to prací velmi dobře pokryto. Pokud by bylo zásadním cílem přímé srovnávání výsledků, tedy dávného charakteru jezerních ekosystémů napříč oblastí, byl by to vzhledem k heterogenitě literatury a postihnutých proxy dat pro potřeby bakalářské práce cíl velmi ambiciózní a není divu, že se to do už takto adekvátně rozsáhlé práce ve větší míře nevešlo.</p>
Data a jejich zpracování	<p>Práce je literární rešerší více než dostatečného počtu relevantních, převážně anglicky psaných prací a dalších zdrojů.</p>
Prezentace dat	<p>Jádro práce tvoří vlastní text. Doplněný je o dvě schémata, dvě schématické mapky, tři fotografie a jednu tabulku kategorizující citované práce.</p> <p>Oceňuji dobrá schémata, zřejmě kreslená autorem dle citované lit. a názorně prezentující vznik jezer, stejně tak jako autorem pořízené dobré fotografie lokalit.</p> <p>Méně známá jezera na Šumavě a zmiňované potenciálně paleojezerní lokality se čtenáři jen dle názvů špatně dohledávají. V rešeršní práci by se hodila např. přehledná tabulka s lokalizacemi všech pojednaných jezer. Oceňuji alespoň základní orientační mapky sestavené autorem. Vše je adekvátně přehledné a úsporné.</p>

<p>Logika textu a formální úprava</p>	<p>Text je logicky strukturovaný do kapitol, srozumitelný a věcně správný. Věcnou náplň trochu ruší místy neobratná jazyková stránka (nebo nedostatek korekce formulací v závěru psaní): v práci najdeme špatně navazující části vět, nadbytečné nebo chybějící předložky a spojky ve větách (např. „Půdy na Šumavě mají díky svému podložním horninám kyselý charakter“, nebo „Lesy se opět měly opět hustší zápoj...“. V popisu obr. 7 jsme nenašel vysvětlení zeleného bodu, byť ostatní je tam popsáno adekvátně. Obrázky jsou vlastním dílem autora. Citace a jejich formát mi přijdou správně, velmi oceňuji, že jsem v citacích nenašel jedinou chybu. Celkově je formální úprava práce v pořádku.</p>
<p>Otázky</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jak se lišily a co měly společné ekosystémy jezer na Šumavě a na Třeboňsku v obdobích, pro která jsou dobré záznamy z obou oblastí? Například v období Allerodu, mladšího dryasu, časného holocénu? Ve kterém území byla kde jezera úživnější, lišila se biotou, nebo charakterem vegetace v okolí? 2. V úvodu je pěkně uvedeno „Pochopení historie změn životního prostředí v nejmladší geologické minulosti může výrazným způsobem pomoci v dnešní ochraně životního prostředí, např. v otázce globální změny klimatu, které v nynější době čelíme, či v otázce nastavení vhodného managementu chráněných území“. I dále v úvodu je toto uvedeno jako ambice předkládané práce „hlavní pozornost je věnována enviromentálním změnám v minulosti, které dosavadní studium jezerních sedimentů zdokumentovalo, a obecně významu výsledků tohoto studia pro současnou ochranu přírody, jakož i pro pochopení možných důsledků současných změn klimatu“. Jak tedy zjištění mohou pomoci v případě Šumavy a Třeboňska? 3. Jaký navrhuje delší výzkum? – co z rešerše vyplynulo, že ještě nevíme a autor by navrhoval zkoumat, na co z v závěru nastíněných možných směrů se zaměřit? 4. Jak navrhuje lokality jezerních sedimentů v praxi chránit? Stačí CHKO, NP resp. rezervace, nebo nějak aktivněji? Jak zapojit zjištění o přítomnosti cenných sedimentů do ochrannářských plánů péče a dalších územně analytických podkladů vztahujících se k území? 5. U příkladu Třeboňska a formování termokrasového reliéfu je uvedeno, že m.j. „díky tomu můžeme predikovat, jak se termokrasové jevy budou vyvíjet v oblastech, kde je permafrost stále přítomen a je nejsilněji ovlivněn současnými klimatickými změnami“. Co tedy lze čekat v oblastech s tajícím permafrostem? 6. Co je známo o lokalitě Stiller See (Tiché jezero)? V práci je psáno, že má velikost asi 20 m, z map mi přijde, že dnešní jezero ano, ale pánev mi přijde větší (lokalitu ani literaturu k ní neznám, možná se pletu, a proto se ptám).
<p>Výsledné hodnocení</p>	<p>To, co v práci je, shledávám jako správné, rozsah práce je dobrý, adekvátnost a počet použitých zdrojů více než dobrý. Co v práci není, to není předmětem hodnocení (byť jako oponent mírně kritizují, že nějakou tematiku, kterou mj. zmiňuje abstrakt a úvod, pak čtenář v závěru práce nenajde a k tématu by se logicky hodila). Celkově autor nesporně ukázal, že je schopen vědecké práce s literaturou. Práce splňuje požadavky kladené na bakalářskou práci, proto ji doporučuji jako podklad k udělení titulu Bc.</p>

Datum: 18.5.2024

Podpis